

Prognos för barnomsorg

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår:

- att barn- och utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna att anlägga en permanent förskolebyggnad vid Fornuddens förskola
- att barn- och utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda hur platsbristen i Trollbäcken ska lösas på kort sikt medan anläggning av permanent förskola pågår.
- att barn- och utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag utreda möjligheterna till nedläggning av förskoleverksamhet i centrumområdet i en omfattning som motsvarar de nya platserna i Trollbäcken.
- att barn- och utbildningsnämnden noterar prognosen för barnomsorgen.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Birgitta Wigren
Förvaltningschef

Ulrica Andersson
Verksamhetsstrateg

Sammanfattning

Under hösten 2008 står platser tomma inom kommunens barnomsorg. Under våren 2009 kommer dessa platser att fyllas, men kommunen beräknas klara barnomsorgsgarantin och kunna erbjuda alla föräldrar en plats inom tre månader.

Som tidigare finns ett överskott på platser i centrumområdet, som täcker brist på platser i Trollbäcken och i Strand. För att i större utsträckning motsvara efterfrågan på platser

föreslår förvaltningen att möjligheten till en tillfällig utbyggnad av Fornuddens förskola utreds snarast. Motsvarande antal platser föreslås läggas ner i centrumområdet, i de lägenhetslokaler som verksamheten bedömer som minst lämpliga.

Enligt den 5-åriga prognosen fortsätter barnantalet i kommunen att öka fram till våren 2010. En liten platsbrist kommer enligt prognosen att råda våren 2010 och våren 2011, därefter minskar barnantalet och platserna räcker till. Fördelningen mellan områdena består över tid, med platsöverskott i Centrum och brist i övriga områden. För att öka möjligheterna för föräldrar att få sitt förstahandsval till barnomsorg, skulle utökningar kunna göras i Trollbäcken och i de östra kommundelarna. Förvaltningen bedömer det som mest akut att lösa platsbristen i Trollbäcken.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Två gånger per år uppdateras prognosen för efterfrågan och tillgång på förskoleplatser i kommunen. Mätning sker den 15/3 och 15/10.

Prognosen utgår ifrån:

- Antal barn i åldern 1-5 år folkbokförda i kommunen
- Antal inskrivna barn i förskoleverksamhet 15/3 respektive 15/10
- Antal tillgängliga platser enligt enheterna
- Kommunens befolkningsprognos

I prognosen har följande antaganden gjorts:

- 94 procent av familjerna med barn mellan 1 år och 3 månader och 5 år efterfrågar barnomsorgsplats.
- Familjer efterfrågar i första hand barnomsorg i det område där barnet är folkbokfört.
- Vårtnadsbidraget påverkar inte efterfrågan i någon nämnvärd utsträckning.
- Platstillgången i barnomsorgen ser ut som den rapporterats från verksamheterna i oktober 2008.

Trenden visar att antalet förskolebarn ökat i kommunen de senaste åren. Likaså har andelen barn som önskat någon form av omsorg i förhållande till den totala behovsgruppen barn i åldern 1-5 år ökat. Behovsgraden ligger 2008 kring 94 procent. 41 procent av barnen är inskrivna i enskild verksamhet, förskola eller dagbarnvårdare.

Efterfrågan på förskoleplatser är alltid som högst på våren, och lägst i augusti. I juni-juli avslutar alla barn som går över till förskoleklass/grundskola sin plats i barnomsorgen. Ungefär 600 familjer säger upp sin barnomsorgsplats samtidigt. Nya barn inskolas sedan i verksamheterna under hela året, vilket innebär att kommunen måste ha ledig kapacitet på hösten för att leva upp till barnomsorgsgarantin med plats inom 3-4 månader även under våren. De stora inskolningstopparna ligger i augusti och januari.

Prognos för 2009

Hösten 2008 finns det lediga platser i barnomsorgen, 123 platser stod tomma den 15 oktober 2008. Då januari månads intagning är klar beräknas antalet lediga platser till 62, och senare under våren 2009 kommer i stort sett samtliga platser att vara fyllda med nuvarande kapacitet. Kommunen beräknas alltså klara barnomsorgsgarantin och kunna erbjuda alla föräldrar en plats inom tre månader.

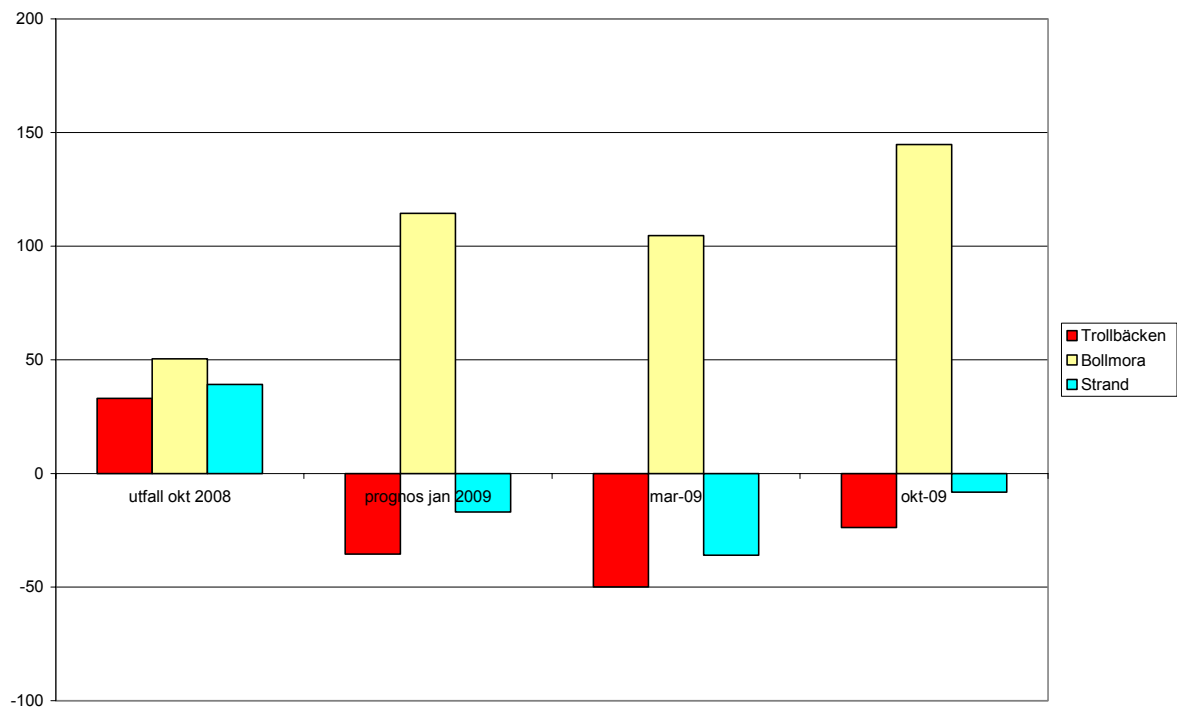
I prognosen är kommunen indelad i tre områden: Centrum/Bollmora, Trollbäcken och Strand/Östra. Även om föräldrarnas val är beroende av flera faktorer och svåra att förutse, önskar de flesta familjer i första hand barnomsorgsplats nära hemmet.

Under flera år har tillgången på platser fördelats ojämnt i förhållande till barnens bostadsadresser, och barn från såväl Trollbäcken som kommunens östra delar har erbjudits plats i centrum. Trots att utbyggnader skett i både Trollbäcken och i de östra kommundelarna, är fortfarande vissa barn från dessa områden placerade i centrum. Trots att det funnits lediga platser i samtliga områden inför och under hösten 2008, har ingen större överflyttning mellan områdena skett, vilket kan tyda på att vissa familjer från andra delar av kommunen väljer plats i centrum, kanske på grund av kommunikationer.

Prognosen för 2009 visar en fortsatt överkapacitet på platser i centrumområdet, men brist på platser i Trollbäcken och i Strand. Störst platsbrist råder i Trollbäcken, där ett 50-tal barn inte kommer att kunna erbjudas plats i området under våren.

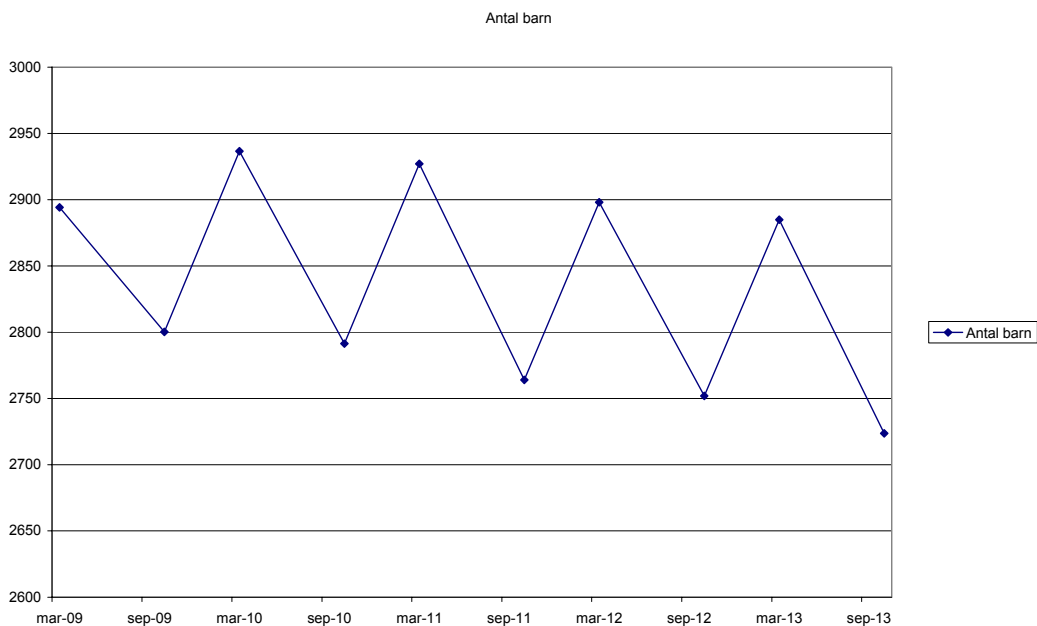
Platstillgång per område oktober 2008-oktober 2009

Långtidsprognos

Enligt den 5-åriga prognosen fortsätter barnantalet i kommunen att öka fram till våren 2010, då toppen är nådd och en vändning sker. En liten platsbrist kommer enligt prognosen att råda våren 2010 och våren 2011, då ett 20-tal platser ser ut att saknas i kommunen som helhet. Därefter minskar barnantalet och platserna räcker till.

Antal barn som beräknas behöva barnomsorgsplats 2009-2013

Fördelningen mellan områdena består över tid, med platsöverskott i Centrum och brist i övriga områden. För att öka möjligheterna för föräldrar att få sitt förstahandsval till barnomsorg, skulle utökningar kunna göras, på permanent eller tillfällig basis, i Trollbäcken och i de östra kommundelarna.

Lokallösningar

Då det är besvärligt för familjer i Trollbäcken att få placering i centrumområdet, föreslår förvaltningen att nya platser förbereds i Trollbäcken snarast. Idag finns en paviljong vid Fornuddens förskola med tillfälligt bygglov för tre år. Hyreskostnaden för denna byggnad är 32 000 kr/mån och hyrestiden går ut i mars 2009. Mat till förskolan hämtas från Fornuddens skolas kök.

Det finns en antagen detaljplan, som möjliggör en permanent byggnad vid Fornuddens förskola med 70 platser. Anläggning av en permanent byggnad enligt detaljplan med plats för

4 avdelningar kan ske inom 1,5 år. Förvaltningen bedömer att en permanent förskola i området kommer att behövas på lång sikt och förordar därför att nämnden ger i uppdrag att starta processen med ett permanent förskolebygge med fyra avdelningar. Den befintliga paviljongen skulle behöva flyttas under byggtiden, och fastighetsavdelningen utreder möjligheterna att flytta den till parkeringsplatsen vid scoutstugan.

Om en utökning av antalet platser ska ske redan under byggtiden, vilket förvaltningen bedömer som nödvändigt, behövs ytterligare åtgärder. Förvaltningen utreder idag tre alternativa lösningar.

- Ytterligare en paviljong hyrs in och anläggs på den plats som den befintliga flyttas till. Kökslösningen måste i detta fall ses över. Fastighetsavdelningen utreder för närvarande möjligheterna att genomföra dessa förändringar under våren 2009.
- Möjligheterna att öppna en mobil förskola med uteverksamhet som utgår från en förskolebuss utreds närmare. Förvaltningen har tagit kontakt med Helianthus Mobila Förskolor AB för att utreda förutsättningarna för en sådan lösning.
- Tillfälligt stängda avdelningar på befintliga förskolor, exempelvis i Lindalen, öppnas upp för att kunna ta emot barn som inte kan beredas plats i Trollbäcken.

Förvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att snarast utreda vilken av dessa kortsiktiga lösningar som ger bäst möjligheter för medborgarna att få sina önskemål tillgodosedda.

I centrumområdet finns önskemål om att stänga ner ett par av de avdelningar inom Nybodabergets förskolor och skolor, som ligger i lägenhetslokaler. Förvaltningen föreslår att ett antal platser som motsvarar de nya i Trollbäcken stängs ner i centrum då behovet i kommunen är täckt och det går att lösa gällande hyreskontrakt.

I de östra kommundelarna pågår planläggning för förskola vid det gamla brädgårdsområdet, på Maria Sofias väg. Resurser för projektering (18 miljoner kronor) finns avsatta i investeringsbudget för 2010.

Dessutom finns önskemål från Qvalitetspoolen att kommunen ska bygga ut Stjärnans förskola och bereda plats för ytterligare en avdelning (cirka 20 barn). I investeringsbudget inför 2009 finns 3,5 miljoner kronor avsatta för utbyggnad. Stjärnan har idag en kö på cirka 40 barn som önskar plats under 2009. I januari 2009 kommer man att ta in 5 barn från kön, och hösten 2009 ytterligare 18 barn. Qvalitetspoolen beräknar att knappt hälften av barnen i

kön har en annan förskoleplacering idag, resten är små barn som önskar en första placering eller inflyttade familjer.

Då Trollbäcken på grund av sitt geografiska läge och kommunikationer ligger mer avskilt från lediga barnomsorgsplatser i kommunens centrala delar än Strandområdet, föreslår förvaltningen att Trollbäcken prioriteras i första hand. Förvaltningen utreder förutsättningarna i Strandområdet vidare, och återkommer angående behovet i samband med uppdateringen av investeringsprogrammet i mars 2009.